

LBRIS

We know
books

LIMONARIUL MIRENILOR

Întâmplări de folos

Crucea vieții

Se tipărește cu binecuvântarea
Preasfințitului Părinte

GALACTION

Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Traducere din limba greacă:

Cristian Spătărelu

EDITURA ECUMENIȚA

2020

- Hristos este milostiv și bun, ai curaj! se auzi o voce blândă.

Tasos s-a întors brusc ca să vadă cine îi vorbea. Era preotul. Duios, cu afecțiune și bunătate, s-a apropiat de necunoscut și l-a lovit ușor pe umăr...

- Sunt un om de nimic, părinte, a zis rar jucătorul de cărți...

- Domnul a venit în lume pentru păcătoși, a completat calm părintele.

- Vreau să devin bun, dar... patima, părinte...

- Nimic nu e cu neputință la Hristos, a adăugat părintele.

Tasos l-a privit în ochi pe slujitorul lui Hristos și a zis încet:

- Vreau să scap de această patimă. Ajutați-mă, părinte.

Preotul l-a luat de mână pe necunoscut și l-a dus să îl spovedească. Au stat acolo o oră. Tasos s-a spovedit duhovnicului cu lacrimi. Când a ieșit, era deja izbăvit de jugul păcatului care îl stăpânise până atunci...

Peste două zile clopotele băteau armonios și anunțau Învierea Domnului. Împreună cu Hristos înviase încă un suflet răstignit. Tasos, care fusese rob al păcatului!...

Hristoase Doamne, ce minuni se întâmplă în jurul nostru!

(Vorbele vieții)

Cuprins

Nerecunoștință	5
Lupta pentru existență	10
Ajutorul la Dumnezeu	16
Căsătorie	17
Învățător	44
Cântecelul învățătorului	47
Discernământ	56
Dreptate	58
Accident și harul lui Dumnezeu	58
Părăsirea soțului	61
Crima unui tânăr	67
Răzbunare	69
Avort	71
Intervenția lui Dumnezeu	77
Episcop	79
Recunoștință	93
Binecuvântarea mamei	94
Moarte	96
Doctor	111
Preot	115

Preoți	119
Simplitate	121
Cuvântul lui Dumnezeu	122
Melancolie	123
Pocăință	125
Mamă	143
Ura între frați	152
Singurătate	153
Mănăstire	156
Familie	157
Vederea lui Hristos	168
Orfani	170
Droguri	175
Tovărășii (rele)	177
Tată	178
Ispită	186
Credință	187
Pronia lui Dumnezeu	189
Rugăciune	192
Mită	196
Severitate față de părinți	198
Studii	199
Afecțiune	202
Soți	207
Pețire	220

Cinste	226
Nădejde	232
Invidie	233
Prietenie	235
Ospitalitate	238
Îndelungă vorbire	244
Joc de cărți	245

Nota editurii

Acest volum reprezintă a doua – și ultima – parte a traducerii cărții *Limonariu popular*. Întrucât titlul ediției grecești lasă loc unei confuzii între carte și cunoscutul *Limonariu* al Cuviosului Ioan Moshu, am preferat să traducem titlul prin *Limonariul mirenilor*, întrucât marea majoritate a întâmplărilor au fost trăite de mireni.

© Editura Egumenița pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Limonariul mirenilor : Crucea vieții / trad. din lb. greacă:
Cristian Spătărelu. - Ed. a 2-a. - Galați : Egumenița, 2020
ISBN 978-606-550-414-1

I. Spătărelu, Cristian (trad.)

2

Nerecunoștință

H.K. avea 40 de ani când i-a murit soția. A plâns-o mult. Însă și-a înăbușit durerea inimii și s-a îngrijit de fiul său, Fotis. Nu voia ca acesta să fie nefericit în viață, acum, când a pierdut-o pe mama lui.

I-au spus să se recăsătorească. A refuzat. S-a gândit că, pentru copilul său, a doua soție nu ar fi putut lua locul mamei. Astfel, a rămas singur cu copilul. O femeie în vârstă de 55 de ani, creștină și gospodină, venea și aranja prin casă.

Anii treceau. Fotis a devenit medic. Dar tatăl lui a avut un necaz. A orbit. Era diabetic. Și boala necruțătoare l-a lovit la ochi. Avea atunci 60 de ani. De nevoie bătrânul a închis și magazinul. Nădăjduia de-acum în iubirea fiului său.

Dar vai și amar! De când s-a însurat, Fotis a început să se poarte sever cu bătrânul său tată. Aproape că l-a izolat într-o cameră mărginașă. Nici măcar nu-l mai invita la masa familiei sale.

Zicea că are, chipurile, deseori oaspeți în casă și că nu vrea ca aceia să-l vadă pe tatăl lui în asemenea hal.

Și într-o zi l-a înștiințat pe bătrân că a aranjat să-l trimită la azil.

A plâns amarnic tatăl. A vărsat lacrimi grele. Și-a amintit cele petrecute. Ce a îndurat după moartea soției lui pentru acest copil! Câte lipsuri! Câte amărăciuni! Ca să nu sufere Fotis. Trăise cu speranța că-l va avea de sprijin la bătrânețe.

Și acum! Departe de casă, de casa lui, izgonit, orb, aruncat la azil, va mânca pâinea lui stropită cu lacrimi fierbinți...

Toată noaptea, ultima noapte înainte de a pleca, plângea bătrânul și se frământa de durere...

S-a luminat de ziuă. Pe la ora nouă, au venit să-l pregătească și să-l ducă la azil. Au bătut la ușă. Nici un răspuns. Au bătut din nou. Nimic. Au împins ușa.

- Dumnezeuul meu, strigă servitoarea îngrozită. Pe podea era întins bătrânul, nemișcat, cu ochii deschiși. Au alergat și ceilalți.

Bătrânul era mort. A venit medicul. Infarct, a zis. Din cauza supărării mari...

Fiul îl conduce acum pe tatăl său la cimitir. Palid, tăcut, plânge încontinuu. La un moment dat a șoptit ceva printre suspinele sale înăbușite.

- Iartă-mă, tată, eu te-am omorât!

Acum însă, plânsul nu mai folosește nimănui! În nici un caz tatălui său!

(*Vorbele vieții*)

*

Kostas și Maria trăiau fericiți. Doi băieței pe care li-i dăduse Dumnezeu întregeau fericirea lor.

Însă viața are neprevăzutul și loviturile ei. Maria s-a îmbolnăvit grav. Soțul său a făcut totul pen-

tru a o salva. În zadar! Într-o după-amiază, bolnava a închis ochii pentru totdeauna.

Kostas a plâns mult moartea ei. Nu putea s-o uite pe blânda și devotata sa tovarășă de viață. La scurt timp după accident, rudele și prietenii l-au sfătuit să se recăsătorească. Dar Kostas refuza într-un mod absolut.

- Nu, răspundea. Îmi voi crește copiii cu efort și nevoie. Nu știu cum va fi femeia pe care aș băga-o în casă. Nu vreau să sufere copiii din pricina unei mame vitrege. Mai bine să trăiască având în minte imaginea răposatei lor mame. Și nu s-a recăsătorit.

Așa au trecut anii. Kostas, care era cizmar, se lupta cu multe greutate. Copiii creșteau. Primul terminase deja liceul. Al doilea era în clasa a patra. Visa să-i vadă pe copiii lui fericiți în viață. Pentru sine nădăjduia că-i vor da un colț unde să-și odihnească trupul bătrân și obosit...

Astfel, într-o zi copiii lui au terminat studiile și s-au așezat la casele lor. Bătrânul gândea că s-au terminat și chinurile lui.

Dar vai și amar! Nici unul, nici celălalt nu s-au interesat de bătrânul lor tată. Între timp, sărmanul om a orbit din cauza diabetului și nu mai putea lucra.

De curând s-a dus să-i roage să-i dea un colț de încăpere ca să stea împreună cu ei. L-au refuzat. Au și ei familii, i-au spus, au copii, nu există loc în casa lor... A plecat plângând bătrânul. A ajuns în camera lui de la subsol. A căzut pe salteaua de paie și s-a înecat în jale...

Acum, dacă vecinii nu s-ar îngriji să-i ducă puțină mâncare, să aibă grijă de el, bătrânul ar rămâne flămând și părăsit...

Iar cei doi copii ai lui, pentru care s-a jertfit, umblă în mașini scumpe și se distrează... până ce va vorbi dreptatea lui Dumnezeu!

(*Vorbele vieții*)

*

Un tânăr a crescut într-o casă cu bune moravuri, aproape de tatăl lui sărac care, lucrând la căile ferate cu un salariu mic, a reușit să-l educe și să-l trimită și la facultate, în alt oraș. Acolo, tânărul s-a prins în tovărășii rele și a fost distrus și moral și material.

Tatăl său se străduia prin toate mijloacele să-l readucă pe calea cea bună, dar tânărul nu voia să asculte. Odată tânărul s-a îmbolnăvit grav și a ajuns în pragul morții. Atunci și-a amintit de tatăl lui și i-a trimis o însemnare, în care ce credeți că scria?

„Tată, să nu vii la înmormântarea mea. Nu vreau ca prietenii mei să vadă că tatăl meu este un muncitor sărac!...”

(*Tezaur de cunoaștere*)

*

Lidia era orfană. Fără tată și mamă, avea doar un frate. Trăia în satul ei singură, în sărăcie și lipsuri.

O femeie care locuia la oraș a văzut-o și i s-a făcut milă de ea. Mai întâi a dus-o la o fundație unde a găsit blândețea familială și iubirea de care dusesse lipsă de mică. A rămas acolo șase ani. Era mare de acum, avea 18 ani, era croitoreasă bună și gospodină experimentată.

Într-o zi, femeia cea cumsecade a chemat-o și i-a spus că un tânăr de treabă voia să o facă tovarășa vieții sale. Lidia a acceptat. A vorbit și cu fratele ei. Și ca să nu plătească chirie cheltuind puținii lor bani, femeia le-a propus să locuiască în camerele de jos ale casei ei, fără să dea vreun ban.

Astfel, într-o dimineață frații au venit și s-au instalat în casa aceasta ospitalieră.

Fratele Lidiei a găsit un loc de muncă bun în oraș și a economisit îndeajuns pentru a o aranja pe sora lui la casa ei.

A trecut o lună, două, trei. Fata se pregătea de nuntă. Multă îmbrăcăminte și lucruri de gospodărie i-au fost dăruite de femeia aceasta blândă, care a avut grijă de ea mai bine decât o mamă.

Însă Lidia s-a purtat fără recunoștință. În vreme ce alta în locul ei ar fi fost sclavă iubirii acestei femei, ea a arătat o comportare dură, obraznică, severă. Într-o zi i-a vorbit foarte necuviincios blândeii femei. Aceea a fost surprinsă. Nu se aștepta la o asemenea purtare. Când s-a dus să-i spună câteva vorbe, sfatul unei mame, tânăra i-a răspuns sever și grosolan, și a intrat în camera ei.

După câteva zile, femeia a aflat că o acuzase către o vecină că, chipurile, o voia lângă ea ca servitoare. Și adevărul e că niciodată nu îi ceruse așa ceva. O considera ca pe copilul ei.

Femeia s-a amărât aflând aceste lucruri. A cuprins-o jalea. Îi venea să o cheme și să o alunge imediat din casa ei, din cauză că se dovedise atât de nerecunoscătoare și obraznică.

Dar peste puțin timp au cuprins-o gânduri mai liniștite. Cinci luni mai rămăseseră până la nunta fetei. Să rămână în casa ei și în această perioadă. Apoi... Dumnezeu, Care vede, să vorbească...

Astfel, fata cea nerecunoscătoare continuă să rămână în casa femeii cea cu suflet mare...

O candelă arde în fiecare seară în salon. Răspândește în jur razele ei blânde... Și învață iubirea și îndurarea... De-ar fi posibil ca această candelă să ne vorbească nouă tuturor, precum a vorbit sufletului acestei femei milostive și îngăduitoare!

(*Vorbele vieții*)

Lupta pentru existență

Pomenirea celui drept

Am văzut cum era distrusă clădirea veche ateniană în care lucrasem odinioară. Rămăseseră doar subsolurile și temelia...

Într-un colț mic al acestei clădiri trăia în acei ani femeia de serviciu, tanti Pagona. Era *nelipsită* din clădire. Acolo făcea cafeaua care se servea în birourile chiriașilor, acolo se afla și locuința ei.

Văzând acum dărâmarea clădirii și subsolurile, mi-am amintit, împreună cu cele vechi, și de tanti Pagona, și de o discuție cu ea, care îmi descoperise măreția sufletească a unui om simplu ce trăia neobservat lângă noi, învățător tăcut al răbdării, al *sfintei răbdări*.

Într-o după-amiază târzie, înainte de a urca în biroul meu, am trecut pe la subsol ca să comand o cafea la tanti Pagona. Am dat la o parte perdeaua groasă care acoperea deschizătura ușii sale.

- O cafea, tanti Pagona!

Era sărbătoare - Sfântul Constantin - și nimeni altul nu se găsea în clădire, bineînțeles, în afară de ea. Mi-a adus cafeaua, tăcută, liniștită, curată.

Se auzeau clopotele bisericii care sărbătorea și mi-am amintit de fumul albastru de tămâie pe care l-am văzut umplând cămăruța lui tanti Pagona.

- Ai pe cineva care sărbătorește astăzi? am întrebat-o, în vreme ce sorbeam o gură de cafea caldă.

- Desigur... fiul meu...

Mi s-a părut că a înghițit un nod care i se așezase în gând. Am privit-o. Pe fețele bătrânilor se gravează timpul, gândurile, durerea, o mască de supunere, așteptare plină de nădejde, despărțire. Și rămân acolo neexprimate și tăcute mișcările instantanee ale sufletului.

- Câți copii ai, tanti Pagona?

Am întrebat-o din nou. Acea a oftat ușor.

- Șase și doi nepoți.

Mintea mea s-a întors iarăși în camera mică aflată la temelia clădirii.

- Aici i-ai crescut?

Ea a ridicat degetul noduros și a arătat cuibul ei din subsol.

- Aici, fiule... Unde era să mă duc? Când a murit soțul meu am început să lucrez aici. Și i-am adus cu mine.

(Văduvă, crescând șase copii și lucrând toată ziua în clădire!) I-am zâmbit, lăudând-o.

- Să-ți trăiască, tanti Pagona!

Trupul ei bătrân s-a cutremurat de un oftat ușor:

- Mi-au murit toți...

Mâna mi-a căzut moale pe masă.

- Ești singură?

Bătrâna a continuat:

- Nu, trăiesc cu nora mea și cu cei doi nepoți.

Copiii fiului meu, Kostas...

(Așadar pe el îl sărbătorea. Pe cel mort!)

Ochii ei triști păreau că rătăcesc prin întâmplările petrecute odinioară. Și pecetea durerii a apărut și mai intensă pe fața-i bătrână.

- A murit în timpul foametei... Patruzeci și șase de ani avea voinicul meu... L-au dus la morgă. Ah! nu am avut giulgiu să-l înfășor. Am cerut unor rude de-ale mele. Nu mi-au dat... Nu au avut, nu au vrut? Dumnezeu știe... Și am alergat, tinere, să găsesc giulgiu... Din fericire, în cele din urmă s-a găsit o femeie cumsecade care mi-a dat - să trăiască - un cearșaf.

A înfășurat tanti Pagona în cearșaf pe singurul copil care-i rămăsese, fiind recunoscătoare celor care i l-au dat, și l-a îngropat...

Și pe urmă, înăbușindu-și durerea, s-a întors iar la lucrul pe care era nevoită să-l facă. M-am cutremurat de simplitatea tragică pe care o aveau cuvintele bătrânei...

- Se răcește cafeaua. De ce nu o beți?

În biserica îndepărtată băteau iarăși clopotele.

M-am întors și am privit fața ei palidă - mască din vechile tragedii - și am șoptit:

- Tanti Pagona, totdeauna ești curajoasă?

Și-a lăsat capul în jos.

- Ah, fiule, sunt... Asta m-a sprijinit.

- Tanti Pagona, în locul celor șase copii pe care i-ai pierdut, Dumnezeu ți-a dat o astfel de inimă!

Cu colțul șortului ei a șters o picătură de apă care căzuse din paharul meu pe birou, și mi-a mărturisit slăbiciunea sa:

- Când rămân singură în cameră (nu vreau să mă vadă nora mea și să se descurajeze), atunci izbucnesc în lacrimi...

Și-a ridicat puțin mâna și a arătat podeaua.

- Dar cad în genunchi, fiul meu, îmi ridic ochii la icoane și prind curaj. Mă gândesc că alții suferă și mai mult. Prind curaj și apoi mă întorc la lucrul meu.

Nu am găsit alte cuvinte să-i spun.

- Tanti Pagona, îți mulțumesc pentru lecția pe care mi-o dai... Pe buzele ei încrețite a apărut un zâmbet.

- Eu să vă dau lecții dumneavoastră?

(Rememorări, p. 380)

*

Autobuzul se umpluse de călători. Era gata să pornească. Deodată urcă în el un copil. De gât are atârnată cu o ață o cutiuță ce conține gumă de mestecat, bomboane, ciocolată. Cu voce joasă, își laudă marfa. În clipa aceea cineva se apropie de el. Tânărul se bucură. Va cumpăra ceva, se gândește... Și iată, a ajuns lângă el. Dar ce aude? Lui îi zice așa?

- Șterge-o de-aici, vagabondule! Ne-ai amestecat. Dispari, mizerabilule! Crezi că de tine avem chef acum?

Copilul a rămas ca lovit de trăsnet. A lăsat capul în jos, ca să ascundă două lacrimi care-i curgeau pe obraji. Însă și-a revenit repede. Și-a ridicat privirea lui tânără, s-a uitat calm la cel care-l înjurase și a spus cu seriozitate:

- Nu sunt vagabond, domnule. Nici mizerabil. Eu sunt copil orfan de tată. Am doar o mamă și frați mai mici. M-am dus peste tot. N-am găsit nicăieri de lucru. Iar acum umblu cu cutiuța și vând bomboane pentru ca familia mea să aibă ce mânca. Dacă ați ști ce rană mi-ați deschis în inimă cu cuvintele dumneavoastră amare! Nu sunt, domnule, vagabonzi, toți cei care umblă cu lucruri de vânzare. Sunt cinștiți. Nu cer de pomană. Vor să scoată câțiva bani ca să trăiască drept și creștinește...

Acestea le-a spus copilul și apoi a tăcut. Ceilalți călători au fost emoționați de vorbele micului luptător pentru existență.

Toți și-au deschis portofelele și au cumpărat câte ceva. În curând cutiuța s-a golit...

Ochii copilului au lăcrimat din nou. Dar acum de recunoștință și mulțumire. Erau lacrimile izbânzii în viață!

(Vorbele vieții)

*

Era după-amiază. Ana, soția cunoscutului medic chirurg, ieșise la piață și în ceasul acela se întorcea cu mașina acasă.

În timp ce deschidea ușa casei, a văzut o fetiță ce avea până în zece ani apropiindu-se de ea. Avea în mână câteva flori.

- Ce vrei, micuța mea?

- Doamnă!... și a ezitat. Vând aceste flori. Mama mea e bolnavă și nu avem medicamente. Tatăl meu a murit anul trecut într-un accident... Acestea le-a zis și a tăcut. Ochișorii i s-au umplut de lacrimi...

Ana s-a emoționat. O îndrăgise din prima clipă pe această fetiță cu față nevinovată.

- Urcă în mașină, draga mea! Să mergem acasă la tine. Cum te cheamă?

- Iro, a răspuns timid.

Și au plecat. Peste puțin timp au ajuns. S-au oprit. Fetița a deschis ușa. Au intrat în casă. În pat era întinsă o femeie. Ana s-a apropiat mai mult. S-a speriat. Bolnava stătea nemișcată, cu ochii deschiși, cu privirea fixă. Murise...

Fetița a început să țipe și să plângă. S-a aruncat peste mama sa care nu mai mișca și a sărutat-o.

- Măicuța mea, buna mea măicuță, ai murit? Și eu ce voi face acum? De ce m-ai lăsat singură pe lume? Scumpa mea măicuță!

Ana nu-și putea stăpâni lacrimile. Și-a întins mâinile, a luat-o pe micuța orfană, a sărutat-o și i-a spus dulce:

- Iro, nu plânge, draga mea. Nu vei rămâne fără mamă. Hristos ți-a trimis altă mamă. Te voi lua la mine acasă. Acum nu mai plânge...

În dimineața zilei următoare a fost săvârșită înmormântarea sărmanei femei. Inimile celor pre-